

Posudek oponenta na diplomovou práci Tomáše Korbela: Hora Žalý na harrachovském panství v Krkonoších jako místo paměti, Praha FHS UK 2015, 98 s. včetně příloh

Předložená diplomová práce je věnována místům paměti jejich utváření, rozvoji a významu. Lokálně zaměřena je na horu Žalý, která se ve sledovaném období závěru 20. století nalézala na rozhraní české a německé jazykové oblasti v Krkonoších. Diplomová práce má logickou strukturu a jasnou koncepci. Diplomant si v úvodu formuloval základní cíle, kterých se při zpracovávání tématu držel. V závěru jsou základní výzkumné otázky srozumitelně zodpovězeny.

Diplomová práce je vedle úvodu a závěru rozdělena do šesti kapitol. V úvodu diplomant vymezil základní teoretické koncepty a přístupy ke zpracování problematiky míst paměti. První kapitola je věnována geografickému vymezení hory Žalý a jilemnického panství Harrachů.

Zajímavě je zpracována druhá kapitola, která strukturuje pramenný materiál, ze kterého diplomant vychází. Struktura pramenů je vhodně zvolena a zastupuje českou i německou produkci. V části věnované turistickým průvodcům však chybí německé příručky domácích i říšské provenience, které vycházely již od poloviny 19. století a mohly představovat další zajímavý zdroj.

Třetí kapitola je věnována problematice užívání a výkladu názvu hory Žalý/Heidelberg. Autor pracoval s vhodnou literaturou k tématu a podal srozumitelný výklad o užívání názvu hory. Je zřejmou skutečností, že používání názvu záviselo na příslušnosti a původu autora pramene, jak je to obvyklé i u označení dalších místních názvů v tomto nacionálně vypjatém období.

Čtvrtá kapitola představuje návrat do metodologie, kdy ve vztahu ke zpracovávanému místu sleduje vhodnost aplikace konceptů historického vědomí či kulturní paměti.

Předposlední pátá kapitola je zaměřena na subjekty utvářející místo paměti a jejich význam a vzájemné vztahy. Diplomant subjekty vhodně vystihl a přehledně strukturoval. Ke zvážení by samozřejmě přicházela i skupina publicistů, kteří se v dobovém i neturistickém tisku o národní vymezení určitých oblastí zasazovali. Výzkum jdoucí tímto směrem by však byl po heuristické stránce velmi náročný a s největší pravděpodobností by zjištěné závěry nijak zásadně neovlivnil.

Poslední šestá kapitola zpracovává problematiku výstavby rozhledny na hoře Žalý. Diplomant výstižně zachytil i širší souvislosti výstavby rozhledny spojené s národnostním soupeřením, finančními a technickobezpečnostními otázkami. Zřetelně formuloval i ekonomickou dimenzi celého podniku. Středoevropská turistika představuje zajímavý prostor, který je spojen s nacionálním soupeřením a vzájemným zápasem o „národní získání“ významných bodů a lokalit. Cíl argumentace, která spojovala a přetvářela i dotvářel různá fakta, byl obdobný.

Diplomant si zvolil náročné téma, kterého se zodpovědně zhostil. Volba pramenné základny je adekvátní a odpovídá tématu i vytčeným cílům. Autor neopominul ani archivní výzkum. V Národním archivu čerpal informace z fondu Klub československých turistů (v práci nepřesně uvedeno Klub českých turistů) a ve Státním oblastním archivu v Zámrsku fond Ústřední správa Harrachů (v práci nepřesně uvedeno Ústřední fond Harrachů). Dále využil i materiály uložené v Krkonošském muzeu v Jilemnici. V této souvislosti si neodpustím připomínku k citaci archivního pramene, která je nejednotná a u citací Ústřední správy Harrachů i neobvyklá.

Diplomová práce je psána srozumitelným jazykem a obsahuje řadu citátů z dobových pramenů. Pozitivně hodnotím i bohatou obrazovou přílohu.

Na závěr mohu konstatovat, že předložená diplomová práce je po odborné stránce na velmi dobré úrovni. Diplomant prokázal schopnost práce s různými typy historických pramenů i literatury. Diplomová práci Tomáše Korbela podle mého názoru splňuje kritéria stanovená na diplomové práce.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a při zdařilé obhajobě navrhuji hodnocení výborně.

Praha 14. září 2015

Doc. PhDr. et JUDr. Jan Štemberk, Ph.D.